

Határokon átnyúló polgári jogviták: határokon átnyúló ügyek kezelésének elősegítése

Képzés igazságügyi alkalmazottak részére

120DT18

Támogatta az Európai Unió 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó Igazságügyi Programja.

Ez a kiadvány az Európai Unió 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó Igazságügyi Programjának pénzügyi támogatásával készült. A képzés tartalma kizárólag a szerző nézeteit tükrözi, és azért kizárólagos felelősséget vállal. Az Európai Bizottság nem vállal felelősséget a képzésen felmerülő információk felhasználásáért.

Iratkézbesítés

Esettanulmányok¹

Prof. Dr. Stefan Huber, LL.M., University of Tübingen

¹ A "Határokon átnyúló polgári jogviták: határokon átnyúló ügyek kezelésének elősegítése. Képzés igazságügyi alkalmazottak részére" projekt keretein belül került megvalósításra, a támogatási megállapodás száma: 806998.

Iratkézbesítés

Tartalomjegyzék

I.	Kezdőpont.....	3
II.	II. Esettanulmány	3
III.	III. Esettanulmány.....	3
IV.	III. Esettanulmány.....	4
V.	IV. Esettanulmány.....	4
B.	Módszertani útmutató	4
I.	Koncepció és a főbb témák.....	4
II.	Munkacsoportok és a szeminárium felépítése.....	5
III.	További segédanyagok	5
IV.	Új fejlemények	6
C.	Megoldások.....	7
I.	Kezdőpont.....	7
II.	I. Esettanulmány	8
III.	II. Esettanulmány	11
IV.	III. Esettanulmány.....	14
V.	IV. Esettanulmány.....	15
D.	Melléklet: A szemináriumon kiosztandó esettanulmány	16
	Iratkézbesítés - Esettanulmányok.....	16
I.	Kezdőpont.....	16
II.	I. Esettanulmány	16
III.	II. Esettanulmány	17
IV.	III. Esettanulmány.....	17
V.	IV. Esettanulmány.....	18

Kérdések

I. Kezdőpont

Egy német bíróság három személy részére kíván kézbesíteni egy iratot: A-nak, aki Írországban él, B-nek, akinek lakóhelye Dániában található és C-nek, aki Lengyelországban él.

Kérdés: Van olyan határokon átnyúló eszköz, amely jelen esetben segítségül szolgálhat?

II. II. Esettanulmány

Az 1. számú tagállam kézbesíteni kíván egy iratot az alperesnek, aki a 2. számú tagállamban él. Az eljárás kezdetén az eljárást kezdeményező irat megfelelően kézbesítve lett az alperes részére, és a bíróság felhívta az alperest, hogy jelöljön meg a kapcsolattartáshoz az 1. számú tagállamban kézbesítési címmel rendelkező kézbesítési megbízottat, aki az alperes részére érkező bírósági iratokat átveszi. Az alperes ennek nem tett eleget. Ennek következtében a bíróság alkalmazni szeretné a nemzeti jogot, amely megengedi a bíróságnak, hogy a dokumentumok tényleges kézbesítését mellőzze, amennyiben a külföldön élő alperes nem jelölt meg a fórum államában kézbesítési megbízottat. E rendelkezés alapján a bíróság eleget tehet a kézbesítési kötelezettségének a kézbesítendő iratnak a bírósági aktához történő csatolásával.

Kérdés 1: Alkalmazhatja a bíróság a nemzeti jog ezen eljárásjogi rendelkezését és eleget tehet a kézbesítésnek az irat bírósági aktához történő csatolásával?

Kérdés 2: Hogy jár el a Bíróság az Európai kézbesítési rendeletnek megfelelően?

III. III. Esettanulmány

Mr. Who az 1. számú tagállam bíróságán szerződésből eredő követelés iránt keresetet nyújtott be, melyet a 2. számú tagállamban élő alperesnek kell kézbesíteni. Az 1. számú tagállamban az iratok kézbesítése a bíróság feladata. A felperes arra kérte az 1. sz. tagállam bíróságát, hogy az eljárás gyorsítása és a költségek megtakarítása érdekében az 1. számú tagállam nyelvén írott keresetet postai úton, fordítás nélkül kézbesítsék az alperes részére. A kérését azzal indokolja, hogy az alperes ismeri az 1. sz. tagállam nyelvét.

Kérdés 1: Hogyan védhetők meg az alperes érdekei?

Kérdés 2: Mit kell tennie a bíróságnak akkor, ha az alperest nem tájékoztatják arról, hogy megtagadhatja a kézbesített irat átvételét?

Iratkézbesítés

Kérdés 3: A 30 éves alperes megtagadta az irat átvételét. Mi a következménye annak, ha a szerződéskötési tárgyalásokat a felek az 1. számú tagállam nyelvén folytatták le és az alperes korábban 10 évig (8-tól 18 éves koráig) az 1. számú tagállamban élt?

Kérdés 4: Az alperes megtagadta az irat átvételét. Mi a következménye annak, ha a bíróság nincs meggyőződve arról, hogy az alperes valóban ismeri az 1. számú tagállam nyelvét? A kereset egy fő iratból és egy csomag szerződéses mellékletből áll.

Kérdés 5: Az felperes az elévülési határidő lejárta előtt néhány nappal adta be keresetét. A keresetet február 1-jén kísérelték meg kézbesíteni az alperes részére, aki a kereset átvételét megtagadta. A lefordított keresetet március 3-án kézbesítették az alperesnek. Az elévülési határidő szempontjából mikor tekintendő kézbesítettnek a kereset az alperes részére?

IV. III. Esettanulmány

Az 1. számú tagállam bíróságának a 2. számú tagállamban lakó alperes részére kell kézbesítenie egy iratot. A bíróság a postai kézbesítés mellett dönt. A tértivevény a bírósághoz nem érkezik vissza, ám a postai szolgáltató megerősíti, hogy a küldeményt Mr. Why részére az alperes címén átadták. Mr. Why, az alperes 34 éves testvére, aki szabadságát töltötte az alperes házában.

Kérdés: a kézbesítési rendeltnek megfelelően történt a kézbesítés? A kézbesítési rendelet szerint ebben az esetben van-e helye bírósági meghagyás meghozatalának, ha az alperes a bíróságon nem jelenik meg?

V. IV. Esettanulmány

Az 1. számú tagállam joga szerint a kereset kézbesítéséről a felperesnek kell gondoskodnia végrehajtói kézbesítés útján. Az alperes a 2. számú tagállamban él, ahol ugyan ezek a szabályok.

Kérdés: Jogosult-e a felperes arra, hogy a 2. számú tagállam végrehajtójával közvetlenül felvegye a kapcsolatot a kereset kézbesítése érdekében?

B. Módszertani útmutató

I. Koncepció és a főbb témák

Iratkézbesítés

A képzések célja, hogy a tagállamok bíróságainak dolgozói megismerkedjenek a külföldi iratkézbesítés európai szabályaival. A főbb témakörök az alábbiak:

1. Az uniós országokban polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbesítés), és a 1348/2000/EK tanácsi rendelet (kézbesítési rendelet) hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. november 13-i európai parlamenti és tanácsi 1393/2007/EK rendelet alkalmazhatósága.²
2. A kézbesítési rendelet általános felépítése.
3. A kézbesítési rendelet és a tagállami eljárásjogi szabályok viszonya.
4. A kézbesítési rendelet rugalmas megközelítése a benne szabályozott kézbesítési módokhoz; a módok közötti kapcsolat.
5. A címzett érdekeinek védelme.
7. Adminisztratív részletek: hogyan járjon el egy nemzeti hatóság egy bizonyos helyzetben? Mikor kell a nemzeti hatóságnak megkeresést küldenie egy másik tagállamnak? Hol találja meg a nemzeti hatóság a megkeresés küldéséhez vagy az arra történő válaszadáshoz szükséges nyomtatványokat elektronikus formában? Milyen nyelvet kell használni? Hol található meg a nemzeti hatóság vagy egy magánszemély, hogy a kézbesítési kérelmet mely intézménynél lehet előterjeszteni?

II. Munkacsoportok és a szeminárium felépítése

Az előadás azzal kezdődik, hogy az oktató bemutatja a kézbesítési rendelet főbb jellemzőit. Ez a kezdőpont, valamint az első esettanulmány egész csoporttal történő átbeszélésével együtt kb. 60 percig tart. Az első esettanulmányhoz kapcsolódó két kérdés megbeszélését követően az oktató bemutatja a 10. oldalon található interaktív gyakorlatokat. Ezen feladatok közös megoldásának előnye, hogy csak egy internet-hozzáféréssel rendelkező elektronikus eszközre van szükség - de amennyiben a szervezők több eszközt is a résztvevők rendelkezésére tudnak bocsátani, természetesen az is megfelelő. Megközelítőleg 30 percet kell szánni a gyakorlatok megoldására és a tapasztalatok megosztására. 90 percet követően ajánlott egy rövid szünetet tartani. A további esettanulmányok (II-IV esettanulmány) vizsgálatához érdemes a résztvevőket 6-8 fős csoportokra osztani, akik majd 60 percet kapnak az összes kérdés és a gyakorlatok feldolgozására. A megoldásokat és az esetleg fennmaradó kérdéseket kb. 45 percen az összes résztvevő ismét együtt vitatja meg.

A résztvevők segítségére lehet, ha az oktató világos különbséget tesz az átvevő hatóság és az átvevő állam nézőpontjai között.

III. További segédanyagok

² Az Európai Unió Hivatalos Lapja, 10/12/2007, L 324/79:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32007R1393>.

Iratkézbesítés

Hasznos lehet valamennyi megoldás lényegi elemét PowerPoint prezentációban összesíteni, és további ajánlott olvasmányokat is ajánlani a szeminárium munkanyelvén.

Mindenképpen el kell látni valamennyi résztvevőt a kézbesítési rendelet egy példányával. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a jogszabályt mélyebben nem ismerő résztvevők sokkal gyorsabban megértik annak struktúráját és tartalmát, ha nyomtatott példányt kapnak belőle.

IV. Új fejlemények

2018 májusában a Bizottság kezdeményezte a kézbesítési rendelet reformját (Javaslat a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkézbesítés) szóló 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról COM (2018) 379). A javaslat célja a külföldi kézbesítés hatékonyságának növelése, elsősorban a modern kommunikációs eszközök igénybevételével. A javaslat további célja a tagállami belső jog és a kézbesítési rendelet közötti kapcsolat tisztázása. Az Európai Parlament előtti első olvasatra 2019. február 13. napján került sor.

C. Megoldások

I. Kezdőpont

Az európai jogalkotó a határon átnyúló kézbesítésekre vonatkozó első kézbesítési rendeletet 2000-ben fogadta el (1348/2000/EK tanácsi rendelet).³ 2007-ben került sor a 1393/2007/EK rendelet meghozatalára, melyet 2008. november 13. napjától kell alkalmazni a korábbi kézbesítési rendelet helyett. Mindkét rendelet 1. cikke a határon túli kézbesítésekre korlátozza a rendelet hatályát az Európai Unió tagállamai tekintetében, Dánia kivételével. Az első kézbesítési rendelet (18) preambulumbekzdése, valamint az új kézbesítési rendelet (29) preambulumbekzdése az okokat az alábbiak szerint határozza meg: „Dánia az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv 1. és 2. cikkével összhangban nem vesz részt e rendelet elfogadásában, és e rendelet nem kötelezi és nem alkalmazható rá [...]”.⁴

Ez a szöveg azonban félrevezető. Az Európai Közösség és a Dán Királyság közötti, a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló megállapodásnak⁵ valamint Dánia további értesítésének,⁶ köszönhetően a kézbesítési rendeletet kötelező alkalmazni Dánia és más EU tagállamok esetében.

Írország helyzetét a (28) preambulumbekzdés határozza meg:

„Az Egyesült Királyság és Írország az Európai Unióról szóló szerződéshez, valamint az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, az Egyesült Királyság és Írország helyzetéről szóló jegyzőkönyv 3. cikkével összhangban részt vesz e rendelet elfogadásában és alkalmazásában.”

Más tagállamok tekintetében nincs különlegesen alkalmazandó szabály. Minden tagállamot kötelez az európai jogalkotó polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés tárgyában hozott rendelete. Így a továbbiakban a „tagállamok” körébe bele kell érteni Dániát is, azaz – a kézbesítési rendelet 1. cikkének (3) bekezdésével ellentétben – az Európai Unió valamennyi tagállamára vonatkozik ez a kifejezés. A „kézbesítési rendelet” kifejezés az új, 1393/2007/EK rendeletre vonatkozik.

³ Az Európai Unió Hivatalos Lapja, 30/6/2000, L 160/37: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex:32000R1348>.

⁴ Az új kézbesítési rendelet szövege; háttérinformációért lásd Amszterdami Szerződés, 101. o. (https://europa.eu/european-union/law/treaties_en); a Dánia helyzetéről szóló jegyzőkönyv következtében a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés tárgyában elfogadott rendeletek nem vonatkoznak Dániára. Ebből kifolyólag Dániára nem vonatkozik automatikusan az 1348/2000/EK tanácsi rendelet, sem ennek 1393/2007/EK számú utódja. Dánia helyzetére a Lisszaboni Szerződést követően lásd az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez kapcsolódó, Dánia helyzetéről szóló (22.) számú jegyzőkönyvet: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12012E%2FPRO%2F22>.

⁵ Az Európai Unió Hivatalos Lapja, 17/11/2005, L 300/55: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2005.300.01.0053.01.ENG&toc=OJ:L:2005:300:TOC#L_2005300EN.01005501. A megállapodás az első, 1348/2000/EK tanácsi rendeletre vonatkozik.

⁶ Az Európai Unió Hivatalos Lapja, 10/12/2008, L 331/21: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2008.331.01.0021.01.ENG&toc=OJ:L:2008:331:TOC.

Az értesítés az új, 1393/2007/EK számú kézbesítési rendeletre vonatkozik.

II. I. Esettanulmány

Kérdés 1: Ez a kérdés a kézbesítési rendelet természetére vonatkozik: a kézbesítési rendelet kizárólagosan alkalmazandó jogszabály, vagy kiegészítő jellegű, melyet a bíróságok eshetőlegesen alkalmazhatnak az eljárás hatékonyabbá tétele érdekében? Ha a rendelet kiegészítő jellegű, a nemzeti bíróságok szabadon dönthetnek arról, hogy a kézbesítés a kézbesítési rendelet szabályai alapján teljesíthető, vagy a nemzeti jog polgári eljárásjogi szabályai alapján. A kézbesítési rendelet 1. cikke, mely az alkalmazhatósági kört határozza meg, ekként rendelkezik:

„Ezt a rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni, amennyiben bírósági és bíróságon kívüli iratokat kell továbbítani az egyik tagállamból a másikba az utóbbiban történő kézbesítés céljából.“

A rendelkezés szövegezése kissé homályos, mivel nem határozza meg, hogy mikor kell egy iratot az egyik tagállamból a másikba kézbesíteni. Ezért az 1. cikk rendelkezése úgy is értelmezhető, hogy a tagállam nemzeti eljárásjoga alapján kell eldönteni, hogy külföldre történő kézbesítésnek van-e helye, vagy a kézbesítés az eljáró bíróság szerinti államban teljesíthető, például a kézbesítendő iratnak a bírósági aktához történő csatolásával.

A kézbesítési rendelet céljainak vizsgálata adhat egy helyesebb iránymutatást: a kézbesítési rendelet elfogadásának egyik célja az eljárások hatékonyságának növelése volt, a másik pedig a címzettek védelmének minimális követelményeinek felállítása. A mulasztási ítélet meghozatalának minimális feltételeit szabályozó 19. cikk rendelkezései egyértelművé teszik a kézbesítési rendelet ezen célját. Az alperesek védelmét szolgáló, ezen cikkben szabályozott rendelkezéseket megkerülhetnék a tagállamok, ha a nemzeti perjogi szabályok határozhatnák meg, hogy mely körülmények esetén kell alkalmazni a rendeletet. Így meggyőzőbbnek tűnik azon érvelés, hogy a kézbesítési rendelet – a bizonyítási rendelettel ellentétben – kizárólagosan alkalmazandó jogszabály, melyet a tagállami hatóságok kötelesek alkalmazni, ha az irat címzettje külföldön él. Az Európai Unió Bírósága a kérdést az alábbiak szerint tisztázta:

Iratkézbesítés

CJEU Case C-325/11, Alder, EU:C:2012:824

„A szóban forgó rendelet rendszertani értelmezéséből tehát az következik, hogy ez a bírósági iratok tagállamok közötti kézbesítésének csupán két esetét vonja ki a hatálya alól, mégpedig egyrészt, ha az irat címzettjének lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye ismeretlen, másrészt pedig, ha a címzett az eljárás helye szerinti tagállamban képviselőt hatalmazott meg. Más helyzetekben, amint arra a Főtanácsnok az indítványa 49. pontjában rámutatott, ha a bírósági irat címzettje külföldön lakik, az irat kézbesítése szükségszerűen az 1393/2017. számú Rendelet hatálya alá tartozik, és ennél fogva a Rendelet által e célból bevezetett eszközökkel kell végrehajtani, a Rendelet 1. cikk (1) bekezdésének megfelelően. “

Ebből a döntésből következik, hogy a jelen esetben a bíróság nem kézbesítheti az iratot úgy, hogy azt csatolja a bírósági ügyiratba, hanem a bíróságnak a kézbesítési rendeletben előírt módszerek egyikét kell választania.

Információ a Bizottság kézbesítési rendelet reformjára vonatkozó javaslatáról

A Bizottság javasolta a következő 7a. cikk beillesztését:

„Kötelező képviselő az illetékes tagállamban történő kézbesítés esetén

1. Ha az eljárást megindító iratot kézbesítették az alperesnek, az illetékes tagállam joga kötelezővé teheti a más tagállamban lakóhellyel rendelkező felek számára, hogy képviselőt hatalmazzanak meg az illetékes tagállamban történő iratok kézbesítése céljából.

2. Ha a fél nem teljesíti az 1. bekezdésben előírt, képviselő meghatalmazására vonatkozó kötelezettségét és nem járult hozzá a 15a. cikk (b) pontjának megfelelően az iratok elektronikus felhasználói felületen történő kézbesítéséhez, akkor az eljárás során az iratok bármely, az illetékes tagállam jogszabályai által megengedett módon kézbesíthetők, feltéve, hogy az érintett felet megfelelő módon tájékoztatták e következményről.”

Ha a fenti javaslatot elfogadják, úgy az új szabályozás megváltoztatja az I. számú jogeset 1. kérdésére adott választ.

Kérdés 2: A kézbesítési rendelet különféle kézbesítési módokat tesz lehetővé. Az 1. részben a rendelet meghatározza a kézbesítés iránti kérelem benyújtásának szabályait, mely kérelmet az irat kézbesítési helye szerinti tagállam illetékes hatósága részére kell címezni. Ez a tagállamok közötti igazságügyi együttműködés hagyományos módja. Ebben az esetben az átvevő intézménynek a saját nemzeti joga szerint kell kézbesítenie az iratot (v.ö. a kézbesítési rendelet 7. cikkével).

A 2. szakaszban a kézbesítési rendelet alternatív módszereket biztosít, elsősorban a 14. cikk szerinti postai kézbesítést. Ebben az esetben az 1. számú tagállam bírósága felszámíthatja a postai kézbesítés díját a másik tagállammal szemben, amennyiben a kézbesítés tértivevényes ajánlott levélben vagy ennek megfelelő módon történik.

Maga a rendelet nem állít fel hierarchiát a kézbesítés különböző módjai között. A nemzeti hatóságoknak az eset összes körülményének alapulvételével, a nemzeti eljárási

Iratkézbesítés

törvényeknek megfelelően kell kézbesítési módot választaniuk. Ha a gyorsaság és a bizonyosság egyaránt fontos tényezők, akkor van lehetőség a kézbesítési rendelet 14. cikke szerinti közvetlen postai kézbesítésnek a kézbesítési rendelet 1. szakasza szerinti kézbesítési móddal való kombinálására.

CJEU Case C-325/11, Alder, EU:C:2012:824

“Továbbá maga az 1393/2007 rendelet határoz meg a II. fejezetének 2. szakaszában egyéb olyan kézbesítési módokat, jóllehet anélkül, hogy közöttük alá-fölé rendeltséget állapítana meg (a C-473/04. sz. Plumex-ügyben 2006. február 6-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-1417. o.] 19–22. pontja), mint a konzuli vagy diplomáciai úton való továbbítás, illetve a diplomáciai vagy konzuli képviselő által való kézbesítés, a postai szolgáltatások útján történő kézbesítés, vagy akár az átvevő tagállam bírósági tisztviselőjén, köztisztviselőjén vagy más illetékes személyén keresztül közvetlenül történő kézbesítés, ha bármely érdekelt személy azt kérte.”

Feladatok:

(1) Határozza meg az illetékes átvevő intézményt abban az esetben, ha az iratot egy olyan személynek kell kézbesíteni, akinek a lakóhelye Németországban, Swisttalban található, irányítószáma pedig 53913.

=> Keresse fel az európai e-igazságszolgáltatási portált

https://beta.e-justice.europa.eu/373/EN/serving_documents

Válasz:

Amtsgericht Rheinbach, Schweigelstraße 30; 53359 Rheinbach

Phone: +49 2226 801-0; Fax: +49 2226 801-422;

Email: poststelle@ag-rheinbach.nrw.de

(2) Keresse meg a megfelelő nyomtatványt a kézbesítési kérelem benyújtásához és töltsse ki az átvevő intézmény adatait; melyik nyelvet kell használni?

=> Olvassa el a kézbesítési rendelet 4. cikkét

=> Keresse fel az európai e-igazságszolgáltatási portált

https://beta.e-justice.europa.eu/373/EN/serving_documents

Válasz:

Az I. számú melléklet szerinti nyomtatványt kell használni; 2. pont; Németországban a német és az angol nyelven benyújtott kérelmeket fogadják el.

Megjegyzés az oktatóknak: Érdekes lehet ezt a pontot elemezni egy olyan helyzet esetén is, amikor egy dokumentumot a képzés helye szerinti ország számára kell elküldeni.

(3) Hogyan kell a nyomtatványt elküldeni a megkeresett bíróságnak?

=> Olvassa el a kézbesítési rendelet 2. cikkének (4) bekezdését

=> Olvassa el a Németország által megadott információkat az alábbi linken

https://beta.e-justice.europa.eu/373/EN/serving_documents

Válasz: Németország elfogadja a futárszolgálatot, és a faxot a kérelem benyújtásához. További informális kommunikációhoz e-mail és telefon is elfogadható.

Iratkézbesítés

Megjegyzés az oktatóknak: Érdekes lehet ezt a pontot elemezni egy olyan helyzet esetén is, amikor egy dokumentumot a képzés helye szerinti ország számára kell elküldeni.

(4) Hogyan reagál az átvevő intézmény?

=> Olvassa el a kézbesítési rendelet 6. és 7. cikkét, és keresse fel az alábbi oldalt

https://beta.e-justice.europa.eu/373/EN/serving_documents

Válasz: A fogadó hatóság 7 napon belül köteles visszaigazolást küldeni az I. számú melléklet szerinti nyomtatvány vonatkozó részeinek felhasználásával, és szükség esetén további információkat kér. Ha nincs szükség további információra, a fogadó hatóságnak az okiratot 1 hónapon belül kézbesítenie kell a nemzeti jog, azaz a fogadó állam szabályaival összhangban.

III. II. Esettanulmány

Kérdés 1: A kézbesítési rendelet 8. cikke lehetővé teszi a címzett számára, hogy megtagadja a levél elfogadását, ha az okiratok olyan nyelven készültek, amely nem a fogadó állam hivatalos nyelve, és nem is olyan nyelv, amelyet a címzett megért, továbbá ha az iratokhoz nem csatoltak fordítást e nyelvek egyikén. A címzettet tájékoztatni kell erről a jogáról. Az információnyújtásért felelős nemzeti hatóság köteles a kézbesítési rendelet II. számú mellékletének formanyomtatványát használni.

Ez az eljárás vonatkozik az iratok postai szolgáltató általi közvetlen kézbesítésére is, vö. a kézbesítési rendelet 8. cikkének (4) bekezdésével.

Kérdés 2: A kézbesítési rendelet nem szabályozza egyértelműen azt a helyzetet, amikor a címzettet nem tájékoztatták arról a jogáról, hogy megtagadhatja a küldemény elfogadását. A kézbesítési rendelet 8. cikkének (3) bekezdése azonban meghatározza a következményeket arra az esetre, ha az iratokhoz nem csatolták a 8. cikk (1) bekezdése szerinti fordítást. A 8. cikk (3) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a fordítás hiánya nem teszi érvénytelenné a kézbesítést, hanem csak eljárási hibát jelent, mely a fordítás elküldésével orvosolható. Ennek megfelelően, az átvétel megtagadására vonatkozó tájékoztatás hiánya is orvosolható, ha ezt megküldik a címzettnek. A II. Melléklet szerinti formanyomtatványt kell használni. Ezt a formanyomtatványt a kézbesítési rendeletben előírt módok valamelyikével kell kézbesíteni a címzett részére. Az Európai Unió Bírósága két döntésében dolgozta ki ezt a megoldást

CJEU case Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603

“[...] az irat címzettjének az irat átvételének abból az okból történő megtagadásának következményeit illetően, hogy ahhoz nem csatoltak olyan nyelven készült fordítást, amelyet megért, vagy amely az átvevő tagállam hivatalos nyelve, a Bíróság az 1393/2007 rendeletet megelőzően hatályban volt 1348/2000 rendelettel kapcsolatban már úgy ítélte meg, hogy

Iratkézbesítés

nem az eljárás érvénytelenségét kell megállapítani, hanem lehetővé kell tenni a feladónak, hogy a kért fordítás megküldésével orvosolja a szükséges dokumentum hiányát (lásd ebben az értelemben: Leffler-ítélet, C-443/03, EU:C:2005:665, 38. és 53. pont).

Az 1393/2007 rendelet a 8. cikkének (3) bekezdésében immáron tartalmazza ezt az elvet. Márpedig hasonló megoldást kell elfogadni abban az esetben, ha az átvevő intézmény nem továbbította az irat címzettjének az ez utóbbi rendelet II. mellékletében szereplő formanyomtatványt.

Az említett formanyomtatvány elmaradása és az irat átvételének megfelelő fordítás hiányában való megtagadása ugyanis szorosan összefügg, amennyiben e két helyzetben az ilyen irat címzettjének sérülhet a szóban forgó irat átvétele megtagadásához való jogának a gyakorlása.

Ennélfogva megfelelőnek tűnik annak megállapítása, hogy e két helyzetre azonos jogi következményeket kell alkalmazni.“

CJEU case Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157

“ Jóllehet, a 2015. szeptember 16-i Alpha Bank Cyprus ítélet (C-519/13, EU:C:2015:603) és a 2016. április 28-i Alta Realitat végzés (C-384/14, EU:C:2016:316) tárgyát képező ügyek az 1393/2007 rendelet II. fejezetének 1. szakasza szerinti iratkézbesítési eljárással voltak kapcsolatosak, amely eljárás a tagállamok által kijelölt átvevő és átvevő intézmények közreműködésével történő irat továbbításra vonatkozik, – amint az e rendelet 8. cikke (4) bekezdésének szövegéből kifejezetten kiderül – ugyanezek a szabályok érvényesek az e fejezet 2. szakaszában említett bírósági iratok kézbesítési módjaira is.”

Az a kérdés, hogy a kézbesítés érvénytelen vagy csak hibás, befolyásolja a kézbesítés időpontját (vö. kézbesítési rendelet 8. cikkének (3) bekezdése és az 5. kérdésre adott válasz).

Kérdés 3: Az eljáró bíróságnak elemeznie kell, hogy az átvétel megtagadása indokolt-e vagy sem. Az alkalmazandó standardot a kézbesítési rendelet 8. cikke határozza meg: A megtagadás nem indokolt, ha a címzett megértette a kézbesített iratok nyelvét. A címzett nyelvtudásának értékeléséhez a bíróságnak figyelembe kell vennie az egyedi eset összes körülményét. Az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint a címzett nyelvi ismereteinek bizonyítása a felperesre hárul. A közvetett bizonyítékok elfogadhatók.

CJEU case Ingenieurbüro Weiss, C-14/07, EU:C:2008:264

“Annak megállapításához, hogy a kézbesített irat címzettje megérti-e az átvevő tagállamnak azt a nyelvét, amelyen az iratot megszóvegezték, a bíróságnak a felperes által e vonatkozásban elé terjesztett valamennyi tényközlést meg kell vizsgálnia.”

Jelen esetben a címzett tíz évig - 8 éves korától 18 éves koráig - élt az 1. számú tagállamban, ahol a hivatalos nyelv az iratok nyelve. Feltételezhető, hogy egy gyermek általában megtanulja annak az államnak a hivatalos nyelvét, ahová 10 évig iskolába jár. Ezt a feltevést

Iratkézbesítés

alátámasztja az a tény, hogy a szerződéskötési tárgyalások az 1. számú tagállam nyelvén zajlottak. Ennek fényében a bíróság kellően meggyőződhetett arról, hogy a címzett megértette az iratok nyelvét. Ennek folytán az iratok átvételének megtagadása nem volt indokolt. E helyzet következményeit nem a kézbesítési rendelet, hanem a bírósági eljárás helye szerinti állam nemzeti eljárási joga szabályozza.

Megjegyzés az oktatóknak: A résztvevők megbeszélhetik a következményeket annak a tagállamnak a nemzeti joga szerint, ahol a szeminárium zajlik.

Kérdés 4: Ha a bíróság nem győződött meg arról, hogy a címzett megérti a kereset nyelvét, a bíróságnak fordítást kell kézbesítenie az alperes részére. A kézbesítési rendelet 8. cikkének (3) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a kézbesítés nem érvénytelen abban az esetben, ha a címzett megtagadja a dokumentumok átvételét - még akkor sem, ha ez a megtagadás indokolt. Így az iratok kézbesítését a címzett által értett nyelvre vagy az átvevő állam hivatalos nyelvére történő fordítással kell teljesíteni. Ha a keresetlevél egyetlen fő dokumentumból és egy melléklet-kötegből áll, akkor az a kérdés, hogy minden egyes dokumentumot le kell-e fordítani, vagy elegendő a fő dokumentum fordítása.

CJEU case Ingenieurbüro Weiss, C-14/07, EU:C:2008:264

„Mindezekre tekintettel „a kézbesítendő iratnak” az 1348/2000 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalma, amennyiben eljárást megindító iratról van szó, úgy értelmezendő, hogy az azt az iratot, vagy azokat az iratokat jelenti, amely, vagy amelyek alperes részére megfelelő időben történő kézbesítése révén annak módjában áll a jogait érvényesíteni a kibocsátó tagállamban folyamatban lévő bírósági eljárás keretében. Az ilyen iratban egyértelműen szerepelnie kell a kereset tárgyának és indokainak, valamint a bíróság előtti megjelenésre történő felhívásnak, illetve a folyamatban lévő eljárás jellegétől függően a bíróság előtti fellebbezés lehetőségének. A kizárólag bizonyítékként szolgáló iratok, amelyek a kereset tárgyának és indokainak megértéséhez nem elengedhetetlenül szükségesek, nem képezik az eljárást megindító irat elválaszthatatlan részét az 1348/2000 rendelet értelmében.”

Tehát a bíróságnak az eset egyedi körülményei alapján kell eldöntenie, hogy elegendő-e a fő dokumentum lefordítása a címzett jogainak védelme érdekében, vagy a mellékletet képező dokumentumok egészét vagy legalább egy részét is le kell fordítani.

Kérdés 5: A kézbesítési rendelet 8. cikkének (3) bekezdése egyértelművé teszi, hogy a fordítás hiánya nem teszi a kézbesítést érvénytelenné, hanem csupán eljárási hibát eredményez, ami orvosolható. Következésképpen, ha a kézbesítési eljárást orvosolják, az fordítás nélküli eredeti irat kézbesítésének napja lesz az irányadó időpont a bírósági eljárás helye szerinti állam jogszabályai szerinti elévülési idő számításakor.

IV. III. Esettanulmány

A kézbesítési rendelet 14. cikke nem határozza meg, hogy az iratok postai kézbesítése kizárólag a címzett személyes átvételével, vagy az adott címen élő más személy általi átvétellel is megvalósítható-e. A kézbesítési rendelet 19. cikk (1) bekezdése szerint a bíróság nem hozhat bírósági meghagyást anélkül, hogy ellenőrizné, hogy postai kézbesítés esetén “az iratot ténylegesen átadták az alperes számára, vagy azt eljuttatták a lakóhelyére.” Ebből látható, hogy a kézbesítési rendelet nem követeli meg az iratok személyes átvétellel történő kézbesítését. Meghatározónak tűnik azonban a kézbesítés címzett lakóhelyére történő teljesítése.

CJEU case Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157

“[...] a rendelet 19. cikke (1) bekezdésének b) pontjából az a következtetés vonható le, hogy a kézbesítendő irat átadható nemcsak a címzettjének, hanem az ő jelenléte hiányában annak a személynek is, aki a lakóhelyén megtalálható. A gyakorlatban ugyanis a küldeménynek az alperes saját kezébe történő átadása nem mindig lehetséges. Az 1393/2007 rendelet ennél fogva nem zárja ki, hogy bizonyos körülmények esetén harmadik személy is átvehesse a szóban forgó iratot.

[...]

E körülményekre tekintettel, bár valamely harmadik személy kézhez vehet a címzett nevében, helyette eljárva valamely bírósági iratot, e lehetőséget világosan meghatározott esetekre kell korlátozni annak érdekében, hogy az említett címzett védelemhez való jogának tiszteletben tartása minél jobban biztosítható legyen. Következésképpen az 1393/2007 rendelet értelmében vett „lakóhely” fogalma úgy értendő, mint az a hely, ahol az irat címzettje lakik vagy rendszeresen tartózkodik.

Másfelől, a nem vitatott követelésekre vonatkozó eljárást megindító iratok kézbesítését illetően a 805/2004 rendelet 14. cikkének (1) bekezdése a) pontjában foglaltakhoz hasonlóan, a harmadik személyek arra vonatkozó joga, hogy a bírósági iratot a címzett nevében és helyette eljárva átvehessék, csak a címzett lakóhelyén tartózkodó, felnőtt korú személyekre vonatkozik, legyen szó akár a címzett valamely ugyanezen a címen élő családtagjáról, akár az ugyanezen a helyen általa alkalmazott személyről.

A fenti határozatból következik, hogy jelen ügyben lehetséges az irat kézbesítése a címzett testvérének átvételével is, aki szintén az adott címen tartózkodik. A probléma azonban az, hogy a bíróságra nem érkezett vissza a testvér által aláírt tértivevény. Így kérdés, hogy elégséges-e a posta visszaigazolása arról, hogy az irat a címzett testvérének lett kézbesítve a címzett lakóhelyén. Mivel a kézbesítési rendelet egyértelművé teszi, hogy a tértivevény visszaküldése megfelelő módon helyettesíthető, a válasz: igen. Azonban fontos, hogy a postai kézbesítés során legalább azokat az adatokat rögzítsék, amelyek a tértivevényen is megtalálhatók, így annak a személynek az aláírása is szerepeljen rajta, aki az iratot átvette.

CJEU case Henderson, C-354/15, EU:C:2017:157

Iratkézbesítés

„Ugyanakkor, amint az magának az 1393/2007 rendelet 14. cikkének szövegéből is kiderül, a postai szolgáltatások útján történő kézbesítésnek nem feltétlenül tértivevényes ajánlott levéllel kell történnie. Az említett rendelkezés ugyanis pontosítja, hogy az efféle kézbesítés a tértivevényes ajánlott levélnek „megfelelő [más] módon” is történhet.

Az ezen 14. cikk értelmében vett „megfelelő módon [történő továbbítás]” jelentésének és hatályának meghatározásához pontosítani kell, hogy az említett rendelkezésnek a jelen ítélet 75–77. pontjában ismertetett céljából az következik, hogy „megfelelő módon [történő továbbításnak]” minősíthető a bírósági iratok minden olyan kézbesítési módja – és annak bizonyítéka –, amely hasonló garanciákat nyújt, mint a tértivevényes postai ajánlott levélben való megküldés.”

V. IV. Esettanulmány

Jelen esetben a kézbesítési rendelet 15. cikke lehetővé teszi a felperes számára, hogy kapcsolatba lépjen a 2. számú tagállam illetékes bírósági végrehajtójával az eljárást kezdeményező irat hatékony kézbesítése érdekében. Azonban fontos kiemelni, hogy a kézbesítési rendelet 15. cikke ezt nem minden tagállam számára teszi lehetővé. A 15. cikk alkalmazása függ annak a tagállamnak a nemzeti jogától, ahol a kézbesítés történik. A 15. cikk csak akkor alkalmazható, ha ezen tagállam joga biztosítja a bírósági tisztviselő vagy más illetékes által történő kézbesítés lehetőségét.

Feladat:

Keresse meg az illetékes hatóságot, ha az alperes lakóhelye Franciaország, 37042 Tours.

=> Keresse fel az európai e-igazságszolgáltatási portált https://beta.e-justice.europa.eu/373/EN/serving_documents

Innen átirányításra kerül a <http://cnhj.huissier-justice.fr/Annuaire.aspx> oldalra, ahol megtalálja a 37042 irányítószámhoz tartozó végrehajtók listáját.

D. Melléklet Iratkézbesítés - Esettanulmányok⁷

I. Kezdőpont

Egy német bíróság három személy részére kíván kézbesíteni egy iratot: A-nak, aki Írországban él, B-nek, akinek lakóhelye Dániában található és C-nek, aki Lengyelországban él.

Kérdés: Van olyan határokon átnyúló eszköz, amely jelen esetben segítségül szolgálhat?

II. I. Esettanulmány

Az 1. számú tagállam kézbesíteni kíván egy iratot az alperesnek, aki a 2. számú tagállamban él. Az eljárás kezdetén az eljárást kezdeményező irat megfelelően kézbesítve lett az alperes részére, és a bíróság felhívta az alperest, hogy jelöljön meg a kapcsolattartáshoz az 1. számú tagállamban kézbesítési címmel rendelkező kézbesítési megbízottat, aki az alperes részére érkező bírósági iratokat átveszi. Az alperes ennek nem tett eleget. Ennek következtében a bíróság alkalmazni szeretné a nemzeti jogot, amely megengedi a bíróságnak, hogy a dokumentumok tényleges kézbesítését mellőzze, amennyiben a külföldön élő alperes nem jelölt meg a fórum államában kézbesítési megbízottat. E rendelkezés alapján a bíróság eleget tehet a kézbesítési kötelezettségének a kézbesítendő iratnak a bírósági aktához történő csatolásával.

Kérdés 1: Alkalmazhatja a bíróság a nemzeti jog ezen eljárásjogi rendelkezését és eleget tehet a kézbesítésnek az irat bírósági aktához történő csatolásával?

Kérdés 2: Hogy jár el a Bíróság az Európai kézbesítési rendeletnek megfelelően?

Feladatok:

(1) Határozza meg az illetékes átvevő intézményt abban az esetben, ha az iratot egy olyan személynek kell kézbesíteni, akinek a lakóhelye Németországban, Swisttalban található, irányítószáma pedig 53913

(2) Keresse meg a megfelelő nyomtatványt a kézbesítési kérelem benyújtásához és töltsse ki az átvevő intézmény adatait; melyik nyelvet kell használni?

(3) Hogyan kell a nyomtatványt elküldeni a megkeresett bíróságnak?

(4) Hogyan reagál az átvevő intézmény?

⁷ Az "Európai határon átnyúló ügyekkel kapcsolatos eljárások jobb alkalmazása: jogi és nyelvi képzés bírósági alkalmazottaknak Európában" projekt keretein belül készítette Prof. Dr. Stefan Huber, a támogatási megállapodás száma: 806998.

Iratkézbesítés

III. II. Esettanulmány

Mr. Who az 1. számú tagállam bíróságán szerződésből eredő követelés iránt keresetet nyújtott be, melyet a 2. számú tagállamban élő alperesnek kell kézbesíteni. Az 1. számú tagállamban az iratok kézbesítése a bíróság feladata. A felperes arra kérte az 1. sz. tagállam bíróságát, hogy az eljárás gyorsítása és a költségek megtakarítása érdekében az 1. számú tagállam nyelvén írott keresetet postai úton, fordítás nélkül kézbesítsék az alperes részére. A kérését azzal indokolja, hogy az alperes ismeri az 1. sz. tagállam nyelvét.

Kérdés 1: Hogyan védhetők meg az alperes érdekei?

Kérdés 2: Mit kell tennie a bíróságnak akkor, ha az alperest nem tájékoztatják arról, hogy megtagadhatja a kézbesített irat átvételét?

Kérdés 3: A 30 éves alperes megtagadta az irat átvételét. Mi a következménye annak, ha a szerződéskötési tárgyalásokat a felek az 1. számú tagállam nyelvén folytatták le és az alperes korábban 10 évig (8-tól 18 éves koráig) az 1. számú tagállamban élt?

Kérdés 4: Az alperes megtagadta az irat átvételét. Mi a következménye annak, ha a bíróság nincs meggyőződve arról, hogy az alperes valóban ismeri az 1. számú tagállam nyelvét? A kereset egy fő iratból és egy csomag szerződéses mellékletből áll.

Kérdés 5: Az felperes az elévülési határidő lejárta előtt néhány nappal adta be keresetét. A keresetet február 1-jén kísérelték meg kézbesíteni az alperes részére, aki a kereset átvételét megtagadta. A lefordított keresetet március 3-án kézbesítették az alperesnek. Az elévülési határidő szempontjából mikor tekintendő kézbesítettnek a kereset az alperes részére?

IV. III. Esettanulmány

Az 1. számú tagállam bíróságának a 2. számú tagállamban lakó alperes részére kell kézbesítenie egy iratot. A bíróság a postai kézbesítés mellett dönt. A tértivevény a bírósághoz nem érkezik vissza, ám a postai szolgáltató megerősíti, hogy a küldeményt Mr. Why részére az alperes címén átadták. Mr. Why. az alperes 34 éves testvére, aki szabadságát töltötte az alperes házában.

Kérdés: A kézbesítési rendeltnek megfelelően történt a kézbesítés? A kézbesítési rendelet szerint ebben az esetben van-e helye bírósági meghagyás meghozatalának, ha az alperes a bíróságon nem jelenik meg?

Iratkézbesítés

V. IV. Esettanulmány

Az 1. számú tagállam joga szerint a kereset kézbesítéséről a felperesnek kell gondoskodnia végrehajtói kézbesítés útján. Az alperes a 2. számú tagállamban él, ahol ugyan ezek a szabályok.

Kérdés: jogosult-e a felperes arra, hogy a 2. számú tagállam végrehajtójával közvetlenül felvegye a kapcsolatot a kereset kézbesítése érdekében?

Feladat: Ki a kompetens hatóság, ha az alperes címe: 37042 Tours, Franciaország?

Támogatta az Európai Unió 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó Igazságügyi Programja.

Ez a kiadvány az Európai Unió 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó Igazságügyi Programjának pénzügyi támogatásával készült. A képzés tartalma kizárólag a szerző nézeteit tükrözi, és azért kizárólagos felelősséget vállal. Az Európai Bizottság nem vállal felelősséget a képzésen felmerülő információk felhasználásáért.